

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 755/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. novembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Rastislavom Lenartom, Pollova 32, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajskej prokuratúry v Košiciach vo veci vedenej pod č. k. Kc 159/14/8800-10 a jej prípisom z 27. augusta 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Rastislavom Lenartom, Pollova 32, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) vo veci vedenej pod č. k. Kc 159/14/8800-10 a jej prípisom z 27. augusta 2014 (ďalej aj „napadnutý prípis“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 32 CbZm 2/2010 z 26. júna 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 CoZm 6/2013 z 19. decembra 2013 zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 51 586,35 € s príslušenstvom a nahradiť mu trovy konania.

Zo sťažnosti možno vyvodit', že podstatná časť argumentácie, ktorou sťažovateľ odôvodňuje porušenie svojich základných práv, je prevzatá z odvolania, ktoré sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 32 CbZm 2/2010 z 26. júna 2013. Sťažovateľ argumentuje v prvom rade tým, že žalovanú sumu si od žalobcu nikdy nepožičal a zmenku nepodpísal slobodne a vážne a žalobcom bol uvedený do omylu. Poukazuje tiež na to, že žalobca v nijakom prípade nemohol disponovať finančnými prostriedkami, o ktorých tvrdí, že ich sťažovateľovi požičal. Okresný súd a krajský súd sa podľa sťažovateľa odmietli zaoberať skúmaním solventnosti žalobcu v čase údajného poskytnutia pôžičky a podpisu zmenky, ktorá túto pôžičku mala zabezpečiť. Sťažovateľ taktiež poukazuje na skutočnosť, že na zmenke je nesprávne uvedené jeho rodné číslo.

Sťažovateľ tvrdí, že okresný súd ani krajský súd sa s jeho námietkami riadne nevysporiadali, nesprávne vyhodnotili vykonané dôkazy a nevykonali všetky potrebné a sťažovateľom navrhnuté dôkazy. Z týchto dôvodov sťažovateľ podal generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podnet na podanie mimoriadneho dovolania proti rozsudkom okresného súdu a krajského súdu.

Krajská prokuratúra prípisom sp. zn. Kc 159/14/8800 z 27. augusta 2014 podnet sťažovateľa na podanie mimoriadneho dovolania odložila, keďže po jeho preskúmaní „nebolo zistené naplnenie dovolacích dôvodov v zmysle § 243f ods. 1 písm. b), c) OSP...“.

Sťažovateľ zastáva názor, že „... konaním vyššie uvedeného štátneho orgánu – Krajskej prokuratúry Košice v konaní vedenom pod sp. zn. Kc 159/14/8800-10/ pozn. bolo pod týmto číslom vydané rozhodnutie, či písomné stanovisko zo dňa 27. 08. 2014, ktorá nám

bola doručená dňa 24. 09. 2014/, boli porušené tieto jeho práva: Ústava Slovenskej republiky, Siedmy oddiel, Právo na súdnu a inú právnu ochranu“.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... upravené v čl. 46, čl. 47, ods. 2, 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajskej prokuratúry Košice v konaní vedenom pod sp. zn. Kc 159/14/8800-10, porušené bolo.

2. Rozhodnutie štátneho orgánu - Krajskej prokuratúry Košice v konaní vedenom pod sp. zn. Kc 159/14/8800-10, kde bolo pod týmto číslom vydané rozhodnutie, či písomné stanovisko zo dňa 27. 08. 2014, ktorá nám bolo doručená dňa 24. 09. 2014 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky sa prikazuje, aby vo veci konala a prikazuje obnoviť stav pred porušením základného práva upraveného v čl. 46, čl. 47, ods. 2, 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

4. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ]... sa priznáva finančné zadostučinenie 5000 Eur (slovom päťtisíc eur), ktoré je Krajská prokuratúra Košice povinná sťažovateľovi vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).

5. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ]... priznáva trovy konania/právneho zastúpenia 1.068,34 Eur...“

Sťažovateľ požiadal ústavný súd o odklad vykonateľnosti rozsudkov okresného súdu sp. zn. 32 CbZm 2/2010 z 26. júna 2013 a krajského súdu sp. zn. 4 CoZm 6/2013 z 19. decembra 2013.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ tvrdí, že postupom krajskej prokuratúry vo veci vedenej pod č. k. Kc 159/14/8800-10 a jej prípisom z 27. augusta 2014 došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a tiež čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní v prvom rade konštatuje, že sťažovateľ v sťažnosti, citujúc zo svojho odvolania proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 32 CbZm 2/2010 z 26. júna 2013 a čiastočne tiež zo svojho podnetu adresovaného generálnej prokuratúre na podanie mimoriadneho dovolania, formuluje námietky proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 32 CbZm 2/2010 z 26. júna 2013 a rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 CoZm 6/2013 z 19. decembra 2013, ktoré boli vydané v jeho zmenkovej veci. Sťažnosť ale neobsahuje konkrétne námietky proti napadnutému prípisu krajskej prokuratúry, ktorú sťažovateľ označuje za porušovateľa svojich práv.

Zo skutočností uvedených v časti I tohto uznesenia vyplýva, krajská prokuratúra nevyhovela podnetu sťažovateľa na podanie mimoriadneho dovolania a napadnutým prípisom ho odložila, pričom okrem iného v ňom uviedla:

«Podľa § 17 zákona č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon zmenkový a šekový“) kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť

majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Podľa § 28 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového prijatím sa zmenečník zaväzuje zaplatiť zmenku pri sročnosti. ...

Zmenka je vo všeobecnosti označovaná ako abstraktný cenný papier. V predmetnom prípade o pravosti žalovaným vystavenej vlastnej zmenke nie je možné mať pochyb. Obsahuje všetky náležitosti obsiahnuté v § 75 a nasl. Zákona zmenkového a šekového.

Vášim mandantom namietaná rozdielnosť rodných čísel uvedených na samotnej zmenke nemá za následok jej neplatnosť. Podstatnou náležitosťou vlastnej zmenky je podpis toho kto zmenku vystavil (povinného zo zmenky/dlžníka). Rodné číslo je len vedľajší, pomocný údaj, ktorý slúži iba na to, aby bolo možné identifikovať zmenkového dlžníka pokiaľ by samotný podpis výstavcu zmenky na jeho identifikovanie nepostačoval. V danom prípade podpis na zmenke na identifikovanie zmenkového dlžníka - žalovaného postačuje. Váš mandant v priebehu celého súdneho konania pravosť svojho podpisu na zmenke nespochybnil.

Z ustanovenia § 17 Zákona zmenkového a šekového vyplýva, že osoba povinná zo zmenky môže vznášať proti zmenkovému nároku kauzálne námietky. Opodstatnenosť týchto námietok musí táto osoba sama preukázať. Dôkazné bremeno v tomto prípade nesie povinný zo zmenky (dlžník), ktorý ak ho neunesie musí v zmysle platnej zmenky plniť. Námietky Vášho mandanta relevantným spôsobom nepreukázali žiadne skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok zrušenie zmenkového platobného rozkazu.

V zmysle § 175 ods. 4 veta prvá OSP, ak odporca podá včas námietky, súd nariadi na ich prejednanie pojednávanie; na námietky podané neskôr už nemožno prihliadať.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva tzv. koncentračná zásada, ktorej podstata spočíva v tom, že v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu musí byť uvedené všetko, čo žalovaný proti tomuto platobnému rozkazu namieta.

V predmetných námietkach žalovaný neuvádza žiadne kauzálne námietky, ktoré ako výstavca zmenky môže vlastníčkovi zmenky uviesť. Žalovaný ako dlžník nevzniesol žiadne kauzálne námietky týkajúce sa záväzkového vzťahu medzi nim a žalobcom (vlastníkom zmenky), ktoré by mali za následok neplatnosť zmenky (napr. splnenie dlhu krytého

zmenkou iným spôsobom a pod.) alebo by preukazovali neexistenciu záväzkového vzťahu medzi nimi.

Je potrebné uviesť, že z povahy zmenky ako abstraktného záväzku vyplýva, že vlastník zmenky nemusí pri predložení, vymáhaní zmenky preukazovať, že mu povinný zmenkovú sumu naozaj dlží. V prípade zmenky ide o úplne samostatný záväzok, oddelený od iných všeobecných právnych záväzkových vzťahov.

Žalovaným namietaná skutočnosť, že žalobca mu nepredložil zmenku na prijatie a na planenie nemá v tomto prípade vplyv na právo žalobcu domáhať sa proti žalovanému (vystaviteľovi vlastnej zmenky) plnenia zo zmenky. Uvedený úkon nie je potrebné vykonať proti priamemu dlžníkovi, ktorým je vystaviteľ vlastnej zmenky (§ 28 ods. 1, § 53 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového).

Vzhľadom k vyššie uvedenému je nevyhnutné konštatovať, že žalovaný v súdnom konaní neunesol dôkazné bremeno...

Súdu predložená zmenka po obsahovej i formálnej stránke zodpovedá štandardu zmenky. Je podpísaná vystaviteľom - žalobcom (podávateľom podnetu), ktorý pravosť svojho podpisu v rámci súdneho konania nespochybnil. Predmetná zmenka splňa všetky zákonné podmienky a náležitosti pre vlastnú zmenku, teda je planým nesporným abstraktným záväzkom žalovaného voči žalobcovi.

S prihliadnutím na všetky vyššie uvedené skutočnosti, považujem napádané súdne rozhodnutia za vecne správne, zákonné a náležité odôvodnené. Konajúce súdy sa v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne vysporiadali so všetkými žalovaným namietanými skutočnosťami. ...

Inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b) OSP) je v prvom rade neúplnosť alebo nesprávnosť zistenia skutkového stavu veci z hľadiska postupu súdu pri dokazovaní. ...

Zastávam názor, že v danom prípade konanie Okresného súdu Košice I, ako aj konanie Krajského súdu y Košiciach nebolo postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. ...

Za nesprávne právne posúdenie veci nemožno považovať autonómny hodnotiaci názor súdu. Oba konajúce súdy posúdili vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav dopadá. Taktiež právnu normu správne určenú aj správne aplikovali na zistený skutkový stav.

Zároveň považujem za potrebné uviesť, že pokiaľ Vaše námietky smerujú do hodnotenia dôkazov konajúcich súdov, dôvod na úspešné podanie mimoriadneho dovolania nemôže byť daný, nakoľko nesprávnym hodnotením vykonaných dôkazov nie je možné mimoriadne dovolanie odôvodniť. Neprípustnosť takéhoto dôvodu je daná charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa už dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 druhá veta OSP) a tak ani neprislúcha dovolaciemu súdu a už vôbec nie prokurátorovi, aby prehodnocoval dôkazy vykonané v základnom konaní. To platí aj o Vami navrhovanom predložení daňového priznania na dani z príjmu fyzických osôb za rok 2005.

V súvislosti s návrhom Vášho mandanta, aby prokuratúra z úradnej moci podala podnet na Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky (dnes Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky), aby bolo preverené daňové priznanie žalobcu k dani z príjmov fyzických osôb za obdobie roka 2005, je potrebné uviesť, že v predmetnej veci, po preskúmaní súvisiaceho súdneho spisu nebol zistený žiaden relevantný dôvod (napr. skutočnosti odôvodňujúce podozrenie zo spáchania trestného činu)...

Vzhľadom k tomu, že v predmetnom konaní nebolo zistené naplnenie dovolacích dôvodov v zmysle § 243f ods. 1 písm. b), c) OSP Váš podnet zo dňa 24. 06. 2014 na podanie mimoriadneho dovolania odkladám.»

Vychádzajúc z podstaty sťažnosti, ústavný súd poukazuje predovšetkým § 243e a nasl. Občianskeho súdneho poriadku, v ktorých sú upravené zákonné podmienky na podanie mimoriadneho dovolania. Z označených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku jednoznačne vyplýva, že mimoriadne dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorého využitie ako procesného inštitútu patrí výlučne generálnemu prokurátorovi, t. j. závisí len od jeho rozhodnutia, či mimoriadne dovolanie podá, alebo nepodá. To zároveň znamená, že sťažovateľ nemá ústavou garantované právo, prostredníctvom ktorého by si mohol „vynútiť“, aby generálny prokurátor vyhovel jeho podnetu, ktorým sa domáhal podania mimoriadneho dovolania.

Uvedenému záveru zodpovedá aj stabilizovaná judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej na vyhovie podnetu fyzických osôb alebo právnických osôb na podanie mimoriadneho dovolania neexistuje právny nárok, t. j. osobe, ktorá takýto podnet podala, nevzniká právo na jeho prijatie, resp. akceptovanie, a teda generálny prokurátor nemá povinnosť takémuto podnetu vyhovieť. Z obsahu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy možno vyvodit' len povinnosť, aby sa prokurátor podnetom sťažovateľa zaoberal podľa príslušných ustanovení zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov. Je však na voľnej úvahe generálneho prokurátora rozhodnúť o tom, či podá, alebo nepodá mimoriadne dovolanie. Ústavný súd v tejto súvislosti viackrát vyslovil, že oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (I. ÚS 19/01, II. ÚS 176/03, IV. ÚS 344/04, II. ÚS 144/05 atď.).

Ústavný súd, poukazujúc na citovanú časť napadnutého prípisu krajskej prokuratúry, konštatuje, že krajská prokuratúra sa podnetom sťažovateľa na podanie mimoriadneho dovolania primeraným spôsobom zaoberala, pričom ústavne akceptovateľným spôsobom reagovala na všetky zásadné skutočnosti, ktoré v ňom boli obsiahnuté. Za týchto okolností neexistuje medzi napadnutým prípisom krajskej prokuratúry a obsahom sťažovateľom označených základných práv taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2015